Respektující komunikace s oběťmi trestných činů

Předpoklad pro efektivnější vyšetřování

Jako policista/policistka jste často první osobou, které se oběť svěří. Setkání s vámi může být prvním krokem k obnovení pocitu bezpečí a důvěry ve svět kolem i ve spravedlnost.

Základní potřeby

Nabídněte oběti vodu, teplý nápoj, něco malého k jídlu nebo deku. Zajištění základních potřeb pomáhá snížit stres, podpořit pocit bezpečí a dává oběti najevo, že na její důstojnosti záleží.

Bez předsudků

Věk, zdravotní stav, kulturní odlišnosti, vztah k pachateli, předchozí traumatické zkušenosti - to vše může ovlivňovat chování i potřeby oběti. Přistupujte k ní bez předsudků, s empatií a s ohledem na její individuální situaci.

Ověřujte porozumění

Vnímání bývá po traumatu snížené. Používejte jednoduchý jazyk a průběžně ověřujte, že vám oběť rozumí. Zásadní informace několikrát zopakujte. Ideálně oběti umožněte dělat si vlastní poznámky.

Respektujte tempo

Trauma může ovlivnit vybavování vzpomínek, schopnost souvisle vypovídat nebo reagovat na otázky. Dopřejte oběti čas, nepřerušujte ji, umožněte jí krátkou přestávku. Pokud to jde, dejte oběti čas na rozmyšlenou, aby nemusela činit rozhodnutí hned na místě.

Klidné prostředí

Zajistěte klidné a důstojné prostředí bez zbytečných vyrušení a kontaktu s pachatelem. Ideálně využijte speciální výslechovou místnost. Prostředí ovlivňuje to, jak se oběť cítí - a to ovlivňuje, co vše se dozvíte.

Trauma nemá jednu tvář

Projevuje se různě: pláč, mlčení, smích, rozčílení, otupělost. Bez dalšího by se tyto projevy neměly považovat za ukazatel nestability nebo nedůvěryhodnosti oběti.

Citlivé otázky šetrně

Citlivé otázky pokládejte pouze v nezbytném rozsahu a s respektem. Pokud je to možné, vysvětlete, proč jsou důležité. Oběť lépe přijímá nepříjemné otázky, když zná jejich účel.

Bezpečí oběti

Při každém úkonu zvažujte, zda postup nezvyšuje riziko pro oběť, (například možnost kontaktu s pachatelem). Dbejte na její fyzické i psychické bezpečí a ochranu soukromí a důstojnosti, zejména pokud je pachatelem osoba blízká.

Využívejte odbornou spolupráci

Nezůstávejte jen u trestního řízení: pro oběť symbolizujete systém pomoci. Zprostředkujte kontakt na zdravotníky, neziskové organizace, intervenční centra nebo Probační a mediační službu. Spolupráce s dalšími odborníky přispívá ke komplexní ochraně oběti.

Oběť je především člověk, který zažil traumatizující událost. Není jen zdrojem informací pro trestní řízení.

Minimalizujte nejistotu

Nejistota bývá pro oběti velmi zatěžující. Pokud to procesní situace umožňuje, průběžně ji informujte o stavu řízení. Je vhodné předat oběti kontakt na policistu, na kterého se může obracet s dotazy.

Spolufinancováno Evropskou unií

proFem

proFem – centrum pro oběti domácího a sexuálního násilí, o. p. s.
2026
profem.cz